

Angela Merkel, una era irrepètible

written by Pere Grau i Rovira | 31 d'octubre de 2021

En la cerimònia de lliurament de les actes de cessament a Angela Merkel i els seus ministres, el president federal Steinmeier va dir que el mandat de Merkel ha estat un dels de més influència en la història de la república federal. I per destacar la gran popularitat de la cancellera va citar un acudit molt popular: el nen (nascut a l'era Merkel) que pregunta a la seva mare: "Mama: un home pot ser també cancellera?". Si ara s'hagués tornat a presentar a les eleccions no hi ha cap dubte que les hauria tornat a guanyar. Perquè en aquests anys molta gent votava CDU perquè això volia dir la continuïtat de Merkel. Retirant-se ella, aquest vot s'ha escampat i això ha estat un dels motius (no l'únic) de la derrota del seu partit.

Si parlo d'una "era irrepètible", és perquè la personalitat de Merkel tenia alguns trets que no es troben sovint a la majoria dels polítics. Havent crescut en l'enrarrida atmosfera de la dictadura comunista ha estat una decidida defensora dels drets humans que constitueixen l'ànima i la raó de ser de la Unió Europea. A més, però, ha tingut la qualitat de ser una mitjancera pacient entre pensaments i opinions molt diverses i fins i tot oposades dels governs de la UE. S'hi ha afegit una altra qualitat (sempre citada amb admiració pels seus interlocutors internacionals): una resistència física excepcional que li permetia seguir argumentant, fresqueta com una rosa, quan els altres estaven ja rendits del cansament de conferències llarguíssimes a altes hores de la nit. No: una persona com Angela Merkel no es troba a cada fornada política i són molts els alemanys (i europeus) que la trobaran a faltar.

I ara em dirà l'amable lector català que em llegeix: "Sí, sí.

Tot això està molt bé. Però per què no ha defensat més els drets dels catalans? Per què ha callat tantes vegades que ens hauria pogut ajudar?" Segur que a aquestes preguntes hi ha més d'una resposta, però vull concentrar-me en la que crec més decisiva: perquè li ho hem fet massa difícil.

Què vull dir amb això? Imaginem-nos per un moment que l'octubre del 2017 el govern català en pes s'hagués exiliat i des de fora i amb aquesta unitat hagués actuat com l'únic govern català legal amb totes les conseqüències. No pot haver-hi ni una ombra de dubte que la reacció europea (inclosa la d'Angela Merkel) hauria estat molt diferent. Però com que no va passar, imaginem-nos ara un altre escenari. Imaginem un estat de coses on no hi hagués aquest barranc entre el possibilisme d'ERC perdent el temps amb diàlegs de sords, i l'unilateralisme dels que no volen esperar el segle vinent a arribar a la independència. Un estat de coses que fos caracteritzat per una unitat estratègica en lloc de picabaralles de gat i gos entre independentistes (o molts que només ho són a molt llarga distància). Un estat de coses que fos caracteritzat per una coordinació eficient entre l'exili i l'interior en lloc de la cursa de travetes que tant ens enquimera a tants catalans. La força que això donaria a la nostra causa hagués estat decisiva per motivar intervencions tant de Merkel com d'altres figures polítiques influents. Però amb el panorama que els hem ofert, voler-ne esperar més era il·lusori.

Angela Merkel, com tots els cancellers alemanys, va jurar treballar per evitar mals al país, i ho ha fet de manera exemplar. La història la recordarà com una de les grans figures polítiques d'aquest segle. I no crec que fos just de recriminar-li una passivitat de la qual en tenim nosaltres mateixos la culpa. Espanya ens dona amb safata la possibilitat de derrotar-la una vegada i una altra davant de la justícia europea. Però per derrotar-la també davant de la política dels altres estats ens caldria allò que tantes vegades demana el

poble a les manifestacions sense aconseguir-ho: unitat. Ens falta ser realment (com vaig escriure en un altre lloc) “com un sol puny, com un sol cor”. Potser la nova Assemblea de Representants pot ser la llavor que ens hi porti. Tant de bo que sigui així.